

Comisia agricultură și industrie alimentară

RAPORT

la proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte normative (Legea 39/2008 privind protecția soiurilor de plante, Legea viei și vinului nr.57/2006, Legea nr.68/2013 despre semințe și Legea nr.71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural)

(nr. 92 din 21.03.2024), lectura II.

Comisia agricultură și industrie alimentară, sesizată în fond, a examinat proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte normative (Legea 39/2008 privind protecția soiurilor de plante, Legea viei și vinului nr.57/2006, Legea nr.68/2013 despre semințe și Legea nr.71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural), înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către deputatul Alexandr TRUBCA, și comunică următoarele.

Potrivit notei informative, proiectul de lege a fost elaborat în scopul creării condițiilor necesare pentru susținerea Guvernului în realizarea reformelor din sistemul instituțional al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.

Prin prisma acestui scop se propune delimitarea atribuțiilor de testare, care au un caracter eminentemente științific, de cele administrative legate de emiterea deciziei de admitere a soiului în Catalogul soiurilor de plante și, implicit, ținere a acestui Catalog.

Proiectul a fost aprobat în prima lectură la 30.05.2024.

Pentru lectura a doua, Comisia a examinat propunerile și obiecțiile parvenite din partea Guvernului și a Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului, iar rezultatele examinării acestora sunt reflectate în sinteza care este parte a prezentului raport.

Proiectul de lege redactat se anexează.

În contextul celor expuse, Comisia agricultura și industrie alimentară cu majoritatea de voturi a membrilor săi, propune proiectul de lege nr.92 din 21.03.2024, spre examinare și adoptare în lectura a doua în cadrul ședinței plenare a Parlamentului.

Alexandr TRUBCA
Președintele Comisiei

LEGE

pentru modificarea unor acte normative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – La articolul 7 din Legea viei și vinului nr. 57/2006 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 64–68, art. 193), cu modificările ulterioare, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Testarea soiurilor de viță-de-vie și includerea lor în Catalogul soiurilor de plante se efectuează conform prevederilor Legii nr. 68/2013 despre semințe.”

Art. II. – Legea nr. 39/2008 privind protecția soiurilor de plante (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 99–101, art. 364), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 5:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Organele care realizează politica statului în domeniul protecției juridice a soiurilor sunt Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (denumită în continuare *AGEPI*) și Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (denumită în continuare *ANSA*). Politica statului privind utilizarea soiurilor noi în procesul de producere este realizată de către *ANSA*.”

la alineatul (4), cuvintele „și Comisia de stat” se substituie cu textul „și *ANSA*”;

alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) Guvernul desemnează instituția publică (denumită în continuare *instituția publică desemnată*) care este responsabilă de testarea soiurilor de plante în cadrul centrelor sale de testare, al stațiunilor sale experimentale, al instituțiilor specializate și

al laboratoarelor, conform metodologiilor și termenelor stabilite, în baza standardelor internaționale, în vederea aprecierii conformității lor cu condițiile de brevetabilitate, respectiv distinctivitate, uniformitate și stabilitate, precum și care efectuează testarea soiurilor în vederea aprecierii valorii lor culturale și de utilizare. Catalogul soiurilor de plante, care cuprinde soiurile admise pentru producere și comercializare în Republica Moldova, este ținut de ANSA, aceasta fiind responsabilă și de emiterea deciziei de admitere a soiului în catalogul respectiv.”

2. La articolul 24 alineatul (2) litera a), cuvintele „Comisiei de stat” se substituie cu cuvintele „instituției publice desemnate”.

3. La articolul 41 alineatul (1), cuvintele „și Comisia de stat” se substituie cu cuvintele „și instituția publică desemnată”, iar cuvintele „Comisia de stat efectuează” – cu cuvintele „Instituția publică desemnată efectuează”.

4. La articolul 45 alineatul (5), cuvintele „Comisiei de stat” se substituie cu cuvintele „instituției publice desemnate”.

5. La articolul 46:

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Examinarea tehnică a soiului se efectuează de către instituția publică desemnată și include organizarea testelor de creștere realizate de către:

- a) centrele de testare a soiurilor ale instituției publice desemnate;
- b) altă autoritate împuternicită în numele instituției publice desemnate;
- c) solicitant, la cererea instituției publice desemnate, în cazul speciilor pentru care aceasta nu deține colecții de referință.”

la alineatul (3), cuvintele „Comisia de stat” se substituie cu cuvintele „instituția publică desemnată”;

la alineatele (4) și (5), cuvintele „Comisia de stat” se substituie cu cuvintele „Instituția publică desemnată”.

6. Articolul 47:

la alineatul (1), cuvintele „Comisia de stat” se substituie cu cuvintele „Instituția publică desemnată”;

la alineatele (3) și (4), cuvintele „Comisia de stat” se substituie cu cuvintele „instituția publică desemnată”.

7. La articolul 48 alineatele (1), (2) și (4), cuvintele „Comisia de stat” se substituie cu cuvintele „instituția publică desemnată”.

8. Articolul 56:

la alineatul (1), cuvintele „Comisiei de stat” se substituie cu cuvintele „instituției publice desemnate”;

la alineatul (2), cuvintele „sau Comisiei de stat” se substituie cu cuvintele „sau instituției publice desemnate”, iar cuvintele „pentru Comisia de stat” – cu cuvintele „pentru instituția publică desemnată”.

9. Articolul 63:

la alineatul (2), cuvintele „Comisia de stat” se substituie cu cuvintele „Instituția publică desemnată”;

la alineatul (3), cuvintele „Comisiei de stat” se substituie cu cuvintele „instituției publice desemnate”.

10. La articolul 64 alineatul (1), cuvintele „Comisia de stat” se substituie cu cuvintele „instituția publică desemnată”.

11. La articolul 65, cuvintele „și Comisia de stat” se substituie cu cuvintele „și instituția publică desemnată”, iar cuvintele „președintelui Comisiei de stat” – cu cuvintele „conducătorului instituției publice desemnate”.

12. La articolul 66 alineatul (4), cuvintele „Comisia de stat ține” se substituie cu textul „ANSA ține”.

13. Articolul 67:

la alineatul (4), cuvintele „Comisia de stat” se substituie cu cuvintele „instituția publică desemnată”;

la alineatul (5), cuvintele „și Comisia de stat” se substituie cu textul „și ANSA”.

14. La articolul 68 alineatul (2), cuvintele „Comisia de stat publică” se substituie cu textul „ANSA publică”.

15. În cuprinsul articolului 90, cuvintele „Comisia de stat”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „instituția publică desemnată” la forma gramaticală corespunzătoare.

Art. III. – Legea nr. 68/2013 despre semințe (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 130–134, art. 417), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. După clauza de adoptare se introduce clauza de armonizare cu următorul cuprins:

„Prezenta lege transpune parțial (art. 4) Decizia Consiliului 2005/834/CE din 8 noiembrie 2005 privind echivalența controalelor selecțiilor conservative realizate în anumite țări terțe și de modificare a Deciziei 2003/17/CE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 312 din 29 noiembrie 2005, astfel cum a fost modificată ultima dată prin Decizia (UE) 2021/537 a Parlamentului European și a Consiliului din 24 martie 2021.”

2. La articolul 6:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Guvernul desemnează instituția publică (în continuare – *instituția publică desemnată*) care este responsabilă de testarea soiurilor de plante în cadrul centrelor sale de testare, al stațiilor sale experimentale, al instituțiilor specializate și al laboratoarelor, conform metodologiilor și termenelor stabilite, în baza standardelor internaționale, în vederea aprecierii conformității lor cu condițiile de brevetabilitate, respectiv distinctivitate, uniformitate și stabilitate, precum și care efectuează testarea soiurilor în vederea aprecierii valorii lor culturale și de utilizare. Catalogul soiurilor de plante (în continuare și *Catalogul soiurilor*), care cuprinde soiurile admise pentru producere și comercializare în Republica Moldova, este ținut de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, aceasta fiind responsabilă și de emiterea deciziei de admitere a soiului în catalogul respectiv.”

la alineatul (2), cuvintele „Comisia de stat” se substituie cu cuvintele „Instituția publică desemnată”.

3. La articolul 11 alineatul (4) litera b), cuvintele „Comisia de stat” se substituie cu cuvintele „instituția publică desemnată”.

4. Articolul 13 alineatul (1) punctul 1) litera a):

la liniuța întâi, cifrele „300” se substituie cu cifrele „10”;

la liniuța a doua, cifrele „30” se substituie cu cifrele „10”.

5. Legea se completează cu capitolul VI¹ cu următorul cuprins:

**„Capitolul VI¹
ECHIVALENȚA CONTROALELOR SELECȚIILOR
CONSERVATIVE REALIZATE PE TERITORIUL
REPUBLICII MOLDOVA**

Articolul 20¹. Echivalența inspecțiilor în câmp în statele terțe

(1) Inspecțiile în câmp la culturile producătoare de semințe efectuate în alte state, cu excepția semințelor din generații anterioare semințelor de bază, sunt considerate echivalente cu inspecțiile în câmp efectuate în conformitate cu actele normative naționale cu condiția ca acestea:

a) să fie efectuate în mod oficial de către autoritățile din alte state sau sub controlul oficial al acestor autorități;

b) să îndeplinească cerințele pentru inspecțiile în câmp efectuate în alte state, stabilite în actele normative naționale.

(2) Se prezumă că statele ale căror inspecții în câmp au fost considerate echivalente inspecțiilor în câmp din Uniunea Europeană respectă cerințele stabilite în actele normative naționale.”

Art. IV. – La articolul 31 alineatul (2) litera f) din Legea nr. 71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 134–137, art. 209), cuvintele „a fiecărui agricultor care a depus o cerere de subvenționare” se substituie cu cuvintele „a fermierilor”.

Art. V. – (1) Până la numirea de către Guvern a instituției publice desemnate, prevăzută la art. 5 alin. (5) din Legea nr. 39/2008 privind protecția soiurilor de plante și la art. 6 alin. (1) din Legea nr. 68/2013 despre semințe, atribuțiile acesteia vor fi exercitate de către Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante.

(2) Guvernul, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

ЗАКОН

о внесении изменений в некоторые нормативные акты

Парламент принимает настоящий органический закон.

Ст. I. – Часть (1) статьи 7 Закона о винограде и вине № 57/2006 (повторное опубликование: Официальный монитор Республики Молдова, 2013 г., № 64–68, ст. 193), с последующими изменениями, изложить в следующей редакции:

«(1) Испытание сортов винограда и внесение их в Каталог сортов растений осуществляются в соответствии с положениями Закона о семенах № 68/2013.».

Ст. II. – В Закон об охране сортов растений № 39/2008 года (Официальный монитор Республики Молдова, 2008 г., № 99–101, ст. 364), с последующими изменениями, внести следующие изменения:

1. В статье 5:

часть (1) изложить в следующей редакции:

«(1) Органами, осуществляющими государственную политику в области правовой охраны сортов, являются Государственное агентство по интеллектуальной собственности (АГЕРІ) (далее – *Агентство*) и Национальное агентство по безопасности пищевых продуктов (далее – *НАБПП*). Государственная политика в области использования новых сортов в производственном процессе осуществляется НАБПП.»;

в части (4) слова «и Государственная комиссия» заменить словами «и НАБПП»;

часть (5) изложить в следующей редакции:

«(5) Правительство назначает публичное учреждение (далее – *назначенное публичное учреждение*), которое несет ответственность за испытание сортов растений в рамках своих испытательных центров, экспериментальных станций, специализированных учреждений и лабораторий в соответствии с установленными методологиями и сроками, на основе международных стандартов, с целью определения их соответствия условиям патентоспособности, а именно отличимости, однородности и стабильности, а также проводит испытание сортов в целях определения их культурной и хозяйственной ценности. НАБП ведет Каталог сортов растений, включающий сорта, разрешенные к производству и продаже в Республике Молдова, и несет ответственность за вынесение решения о включении сорта в указанный каталог.».

2. В пункте а) части (2) статьи 24 слова «Государственной комиссии» заменить словами «назначенного публичного учреждения».

3. В части (1) статьи 41 слова «и Государственная комиссия» заменить словами «и назначенное публичное учреждение», а слова «Государственная комиссия проводит» – словами «Назначенное публичное учреждение проводит».

4. В части (5) статьи 45 слова «Государственной комиссии» заменить словами «назначенному публичному учреждению».

5. В статье 46:

часть (2) изложить в следующей редакции:

«(2) Техническая экспертиза сорта проводится назначенным публичным учреждением и включает организацию тестов по выращиванию, которые проводятся:

а) центрами по испытанию сортов назначенного публичного учреждения;

б) другим органом, уполномоченным от имени назначенного публичного учреждения;

с) заявителем по просьбе назначенного публичного учреждения в случае видов, для которых у него нет соответствующих коллекций.»;

в части (3) слова «Государственная комиссия» заменить словами «назначенное публичное учреждение»;

в частях (4) и (5) слова «Государственная комиссия» заменить словами «Назначенное публичное учреждение».

6. В статье 47:

в части (1) слова «Государственная комиссия» заменить словами «Назначенное публичное учреждение»;

в частях (3) и (4) слова «Государственная комиссия» заменить словами «назначенное публичное учреждение».

7. В статье 48:

в части (1) слова «Государственная комиссия считает результаты технической экспертизы достаточными для оценки сорта, она направляет» заменить словами «назначенное публичное учреждение считает результаты технической экспертизы достаточными для оценки сорта, оно направляет»;

в частях (2) и (4) слова «Государственная комиссия» заменить словами «назначенное публичное учреждение».

8. В статье 56:

в части (1) слова «в Государственную комиссию» заменить словами «в назначенное публичное учреждение»;

в части (2) слова «в Государственную комиссию,» заменить словами «в назначенное публичное учреждение,», а слова «для Государственной комиссии» – словами «для назначенного публичного учреждения».

9. В статье 63:

в части (2) слова «Государственная комиссия» заменить словами «Назначенное публичное учреждение»;

в части (3) слова «Государственной комиссии» заменить словами «назначенному публичному учреждению».

10. В части (1) статьи 64 слова «Государственная комиссия» заменить словами «назначенное публичное учреждение».

11. В статье 65 слова «и Государственная комиссия» заменить словами «и назначенное публичное учреждение», а слова «председателя Государственной комиссии.» – словами «руководителя назначенного публичного учреждения.».

12. В части (4) статьи 66 слова «Государственная комиссия ведет» заменить словами «НАБПП ведет».

13. В статье 67:

в части (4) слова «Государственная комиссия» заменить словами «назначенное публичное учреждение»;

в части (5) слова «и Государственная комиссия» заменить словами «и НАБПП».

14. В части (2) статьи 68 слова «Государственная комиссия» заменить словом «НАБПП».

15. В содержании статьи 90 слова «Государственная комиссия» заменить словами «назначенное публичное учреждение» в соответствующем падеже.

Ст. III. – В Закон о семенах № 68/2013 (Официальный монитор Республики Молдова, 2013 г., № 130–134, ст. 417), с последующими изменениями, внести следующие изменения:

1. После формулы принятия дополнить закон формулой гармонизации следующего содержания:

«Настоящий закон частично (статья 4) перелагает Решение Совета 2005/834/ЕС от 8 ноября 2005 года об эквивалентности проверок консервативной селекции сортов, реализованных в некоторых третьих странах, и о внесении изменений в Решение 2003/17/ЕС, опубликованное в Официальном журнале Европейского Союза L 312 от 29 ноября 2005 года, с последними изменениями, внесенными Решением (ЕС) 2021/537 Европейского парламента и Совета от 24 марта 2021 года.».

2. В статье 6:

часть (1) изложить в следующей редакции:

«(1) Правительство назначает публичное учреждение (далее – *назначенное публичное учреждение*), которое несет ответственность за испытание сортов растений в рамках своих испытательных центров, экспериментальных станций, специализированных учреждений и лабораторий в соответствии с установленными методологиями и сроками, на основе международных стандартов, с целью определения их соответствия условиям патентоспособности,

а именно отличимости, однородности и стабильности, а также проводит испытание сортов в целях определения их культурной и хозяйственной ценности. Национальное агентство по безопасности пищевых продуктов ведет Каталог сортов растений (далее также – *Каталог сортов*), включающий сорта, разрешенные к производству и продаже в Республике Молдова, и несет ответственность за вынесение решения о включении сорта в указанный каталог.»;

в части (2) слова «Государственная комиссия» заменить словами «Назначенное публичное учреждение».

3. В пункте b) части (4) статьи 11 слова «Государственной комиссией;» заменить словами «назначенным публичным учреждением;».

4. В подпункте а) пункта 1) части (1) статьи 13:

в первом абзаце цифры «300» заменить цифрами «10»;

во втором абзаце цифры «30» заменить цифрами «10».

5. Дополнить закон главой VI¹ следующего содержания:

«Глава VI¹
ЭКВИВАЛЕНТНОСТЬ ПРОВЕРОК КОНСЕРВАТИВНОЙ
СЕЛЕКЦИИ СОРТОВ, ПРОВОДИМЫХ
НА ТЕРРИТОРИИ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

Статья 20¹. Эквивалентность полевых инспекций
в третьих государствах

(1) Полевые инспекции семеноводческих культур, проводимые в других государствах, за исключением семян поколений, предшествующих базовым семенам, считаются эквивалентными полевым инспекциям, проводимым в соответствии с национальными нормативными актами, при условии, что они:

а) официально проводятся властями других государств или под официальным контролем этих властей;

б) отвечают требованиям для полевых инспекций, проводимых в других государствах, установленным национальными нормативными актами.

(2) Предполагается, что государства, полевые инспекции которых были признаны эквивалентными полевым инспекциям Европейского Союза, соблюдают требования национальных нормативных актов.».

Ст. IV. – В пункте f) части (2) статьи 31 Закона о субсидировании сельского хозяйства в сельской местности № 71/2023 (Официальный монитор Республики Молдова, 2023 г., № 134–137, ст. 209) слова «каждого сельхозпроизводителя, подавшего заявку на субсидирование;» заменить словом «фермеров;».

Ст. V. – (1) До определения Правительством назначенного публичного учреждения, предусмотренного частью (5) статьи 5 Закона об охране сортов растений № 39/2008 и частью (1) статьи 6 Закона о семенах № 68/2013, его функции возлагаются на Государственную комиссию по испытанию сортов растений.

(2) Правительству в трехмесячный срок со дня опубликования настоящего закона в Официальном мониторе Республики Молдова привести свои нормативные акты в соответствии с ним.

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ ПАРЛАМЕНТА

SINTEZA
amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor la proiectul de Lege

Nr. crt.	*Textul părții constitutive a actului legislativ în vigoare care se propune a fi modificat, completat sau abrogat	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului, propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii, obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note
1	2	3	4	5	6	7
1.			Guvernul	Pornind de la modul de organizare a sistemului național privind protecția soiurilor de plante, precum și a competențelor autorităților implicate atât pe partea asigurării funcționalității și dezvoltării sistemului, cât și a reprezentării Republicii Moldova în cadrul uniunilor/organizațiilor internaționale și interguvernamentale pentru protecția soiurilor de plante, se consideră oportun menționarea expresă a denumirii autorității care urmează să realizeze atribuțiile de testare a soiurilor de plante în vederea aprecierii conformității lor cu condițiile de brevetabilitate – etapă esențială a procesului de acordare a protecției juridice. Indicarea, conform proiectului examinat (în partea ce vizează modificarea Legii nr. 39/2008), doar a referinței la „instituția publică desemnată” creează o lacună normativă cu un impact negativ asupra funcționalității sistemului, or anume Legea nr. 39/2008 reglementează raporturile ce apar în procesul creării, protecției juridice și utilizării soiurilor de	Se acceptă parțial Până la desemnarea instituției publice de către Guvern, atribuțiile acesteia vor fi exercitate de către Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante, astfel, Articolul V la debut se completează cu textul: ”(1) Până la numirea de către Guvern a instituției publice desemnate, prevăzută la art. 5 alin. (5) din Legea nr. 39/2008 privind protecția soiurilor de plante și la art. 6 alin. (1) din Legea nr. 68/2013 despre semințe, atribuțiile acesteia vor fi exercitate de către Comisia de Stat	

1	2	3	4	5	6	7
				<p>plante și stabilește organele care realizează politica statului în domeniul protecției juridice a soiurilor de plante și cele care reprezintă Republica Moldova în cadrul Uniunii Internaționale pentru Protecția Noilor Soiuri de Plante (în continuare – <i>UPOV</i>).</p>	<p>pentru Testarea Soiurilor de Plante.”</p>	
2.	<p>Articolul 5 (1) Organele care realizează politica statului în domeniul protecției juridice a soiurilor sînt: Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (denumită în continuare AGEPI) și Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante (denumită în continuare Comisia de stat). Politica statului privind utilizarea soiurilor noi în procesul de producere este realizată de către Comisia de Stat. stabilite prin lege;</p>	<p>Articolul 5: alineatul (1), textul „Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante (denumită în continuare Comisia de stat)” se substituie cu textul „Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (denumită în continuare ANSA)”, iar textul „Politica statului privind utilizarea soiurilor noi în procesul de producere este realizată de către Comisia de Stat” se exclude; alineatul (4), după cuvîntul „AGEPI” se completează cu</p>	<p>Guvernul</p>	<p>Totodată, Guvernul consideră oportun ca autorul proiectului să examineze suplimentar divizarea, conform proiectului examinat (în partea ce vizează modificarea Legii nr. 39/2008), a competențelor Comisiei de stat pentru testarea soiurilor de plante (în continuare – <i>Comisia de stat</i>) și preluarea acestora de către două instituții separate. Corespunzător:</p> <p>1) Partea de atribuții care revine Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor (în continuare – <i>ANSA</i>), axată pe ținerea Catalogului, nu vizează acordarea protecției soiurilor de plante, corespunzător, nu țin de cadrul normativ stabilit prin Legea nr. 39/2008. Din aceste considerente, se va examina suplimentar indicarea ANSA ca autoritate care:</p> <ul style="list-style-type: none"> – realizează politica statului în domeniul protecției juridice a soiurilor de plante (modificarea propusă la art. 5 alin. (1) din Legea nr. 39/2008); – reprezintă Republica Moldova în cadrul UPOV (modificarea propusă la art. 5 alin. (4) din Legea nr. 39/2008), or această 	<p>Se acceptă Respectiv, la Articolul II: - pct.1 va avea următorul conținut: „1. La articolul 5: Alineatul (1) va avea următorul cuprins: „(1) Organele care realizează politica statului în domeniul protecției juridice a soiurilor sunt Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (denumită în continuare AGEPI) și Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (denumită în continuare ANSA). Politica statului privind utilizarea soiurilor noi în procesul de producere este realizată de către ANSA.” La alineatul (4), cuvintele ”Comisia de stat” se substituie cu acronimul</p>	

1	2	3	4	5	6	7
	<p>(4) AGEPI și Comisia de stat reprezintă Republica Moldova în Uniunea Internațională pentru Protecția Noilor Soiuri de Plante (denumită în continuare UPOV), precum și în alte organizații internaționale și interguvernamentale pentru protecția soiurilor de plante, întreține cu ele relații de cooperare bilaterale și multilaterale.</p> <p>(5) Comisia de stat este organul care efectuează testarea soiurilor de plante în cadrul centrelor sale de testare, al stațiilor sale experimentale, al instituțiilor specializate și laboratoarelor conform metodologiilor și</p>	<p>textul „, ANSA”, iar cuvintele „Comisia de stat” se substituie cu cuvintele „instituția publică desemnată de către Guvern (în continuare instituția publică desemnată)”; alineatul (5), cuvintele „Comisia de stat este organul care efectuează” se substituie cu cuvintele „Instituția publică desemnată este responsabilă de”, iar cuvintele „Comisia de stat” se substituie cu cuvântul „ANSA”.</p>		<p>reprezentare reiese din deținerea anumitor atribuții ce vizează protecția soiurilor de plante.</p>	<p>”ANSA” (aceasta fiind unica modificare la alineatul respectiv). Alineatul (5) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(5) Guvernul desemnează instituția publică (denumită în continuare instituția publică desemnată) care este responsabilă de testarea soiurilor de plante în cadrul centrelor sale de testare, al stațiilor sale experimentale, al instituțiilor specializate și al laboratoarelor, conform metodologiilor și termenelor stabilite, în baza standardelor internaționale, în vederea aprecierii conformității lor cu condițiile de brevetabilitate, respectiv distinctivitate, uniformitate și stabilitate, de asemenea efectuează testarea soiurilor în vederea aprecierii valorii lor culturale și de utilizare. Catalogul soiurilor de plante, care cuprinde soiurile admise pentru producere și</p>	

1	2	3	4	5	6	7
	<p>termenelor stabilite, în baza standardelor internaționale, în vederea aprecierii conformității lor cu condițiile de brevetabilitate, respectiv distinctivitate, uniformitate și stabilitate, de asemenea, efectuează testarea soiurilor în vederea aprecierii valorii lor culturale și de utilizare. Comisia de stat ține Catalogul soiurilor de plante, care cuprinde soiurile admise pentru producere și comercializare în Republica Moldova.</p>				<p>comercializare în Republica Moldova, este ținut de ANSA, aceasta fiind responsabilă și de emiterea deciziei de admitere a soiului în catalogul respectiv.”</p>	
3.	<p>Articolul 90. Obținerea dovezilor (1) În orice procedură derulată în cadrul AGEPI, al Comisiei de stat sau al instanței de judecată pot fi</p>	<p>15. Articolul 90: alineatul (1), cuvintele „al Comisiei de stat” se substituie cu cuvintele „ANSA”; alineatul (2), cuvintele „Comisia</p>	<p>Guvernul</p>	<p>Suplimentar, atragem atenția asupra faptului că, în contextul modificărilor propuse conform proiectului examinat (în partea ce vizează modificarea Legii nr. 39/2008), și anume prin substituirea Comisiei de stat cu ANSA, prevederile art. 90 vor deveni neaplicabile în raport cu ANSA,</p>	<p>Se acceptă</p> <p>pct.15 va avea următorul conținut: „15. La articolul 90, pe tot cuprinsul articolului, cuvintele ”Comisia de stat”, la orice formă</p>	

1	2	3	4	5	6	7
	<p>întreprinse următoarele măsuri de obținere a dovezilor:</p> <p>a) audierea părților;</p> <p>b) solicitarea informațiilor;</p> <p>c) prezentarea documentelor și a altor dovezi;</p> <p>d) audierea martorilor;</p> <p>e) expertiza;</p> <p>f) vizita pe loc;</p> <p>g) declarații scrise sub jurământ.</p> <p>(2) În cazul în care AGEPI, Comisia de stat sau instanța de judecată vor considera necesar ca o parte la procedură, un martor sau un expert să depună mărturii orale:</p> <p>a) persoana respectivă va fi invitată să se prezinte în fața instanței;</p> <p>b) se va cere instanței de judecată sau altor autorități</p>	<p>de stat” se substituie cu cuvintele „ANSA”:</p> <p>alineatul (3), cuvintele „a Comisiei de stat” se substituie cu cuvintele „ANSA”, iar cuvintele „Comisia de stat”, se substituie cu „ANSA”;</p> <p>alineatul (4), cuvintele „a Comisiei de stat” se substituie cu cuvintele „ANSA”.</p>		<p>or va fi menționată o autoritate care nu are competențe în domeniul reglementat de Legea nr. 39/2008.</p>	<p>gramaticală, se substituie cu cuvintele ”instituția publică desemnată”.</p>	

1	2	3	4	5	6	7
	<p>competente să obțină mărturia persoanei respective.</p> <p>(3) O parte la procedură, un martor sau un expert chemați în fața AGEPI, a Comisiei de stat sau în instanța de judecată pot cere autorizarea de a fi audiați de către autoritățile competente. După recepționarea acestei cereri sau în caz de neprezentare, AGEPI, Comisia de stat sau instanța de judecată pot cere autorităților competente să obțină mărturiile persoanei în cauză.</p> <p>(4) Dacă o parte la procedură, un martor sau un expert depune mărturie în fața AGEPI, a Comisiei de stat sau a instanței de judecată, persoana</p>					

1	2	3	4	5	6	7
	respectivă poate cere autorităților competente să fie audiată în condiții adecvate.					
4.			Guvernul	Atribuirea activităților de testare a soiurilor de plante către o instituție publică din domeniul cercetării și inovării (fapt specificat conform notei informative a proiectului) implică mai multe riscuri, și anume: instituțiile publice din domeniul cercetării și inovării existente sunt specializate pe anumite tipuri de culturi și nu pot efectua testări pentru toate tipurile de culturi. De asemenea, ar reprezenta un conflict de interese situația în care instituția care elaborează soiuri de plante ar fi responsabilă inclusiv de testarea și de includerea acestora în Catalog.	Se ia act de informație Totodată la desemnarea instituției publice responsabile de testarea soiurilor de plante Guvernul urmează să țină cont de cele invocate.	
5.	Articolul 7. Testarea și admiterea pentru cultivare a soiurilor de viță de vie (1) Testarea soiurilor de viță de vie și includerea lor în Catalogul soiurilor de plante se efectuează de către Comisia de Stat pentru Testarea	Articolul I. – La articolul 7 alineatul (1) din Legea viei și vinului nr. 57/2006 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 64-68, art. 193), cu modificările ulterioare, cuvintele „Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante	Guvernul	La art. I (Legea viei și vinului nr. 57/2006 (în continuare – <i>Legea nr. 57/2006</i>)): Prin modificarea art. 7 alin. (1) din Legea nr. 57/2006, se propune ca testarea soiurilor de viță-de-vie și includerea lor în Catalog să se efectueze de către instituția publică desemnată de Guvern. La acest aspect, menționăm că, prin modificarea art. 5 alin. (5) și art. 66 alin. (4) din Legea nr. 39/2008, se propune ca ANSA să țină Catalogul, iar prin modificarea art. 67 alin. (5) se propune ca ANSA să elibereze extrase din Catalog. În	Se acceptă Respectiv: - Articolul I va avea următorul cuprins: „ Articolul I.- articolul 7 alineatul (1) din Legea viei și vinului nr. 57/2006 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 64-68, art. 193), cu modificările ulterioare, va avea următorul cuprins:	

1	2	3	4	5	6	7
	<p>Soiurilor de Plante conform actului normativ aprobat de către Guvern.</p> <p>Articolul 6. Testarea și înregistrarea soiurilor de plante</p> <p>(1) Testarea și înregistrarea soiurilor de plante se efectuează de către Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante (în continuare – <i>Comisie de Stat</i>) conform metodologiilor și standardelor naționale și internaționale. Comisia de Stat testează valoarea culturală și de utilizare a soiurilor de plante autohtone și din străinătate și criteriile lor de distinctivitate, uniformitate și stabilitate în cazul în care se solicită</p>	<p>conform actului normativ aprobat de către Guvern” se substituie cu cuvintele „instituția publică desemnată de către Guvern”.</p> <p>1. Articolul 6: alineatul (1), textul „Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante (în continuare – Comisie de Stat)” se substituie „instituția publică desemnată de către Guvern (în continuare instituția publică desemnată)”, iar cuvintele „Comisia de stat” se substituie cu cuvintele „Instituția publică desemnată”; alineatul (2), cuvintele „Comisia de stat” se substituie cu cuvintele „Instituția publică desemnată”.</p>		<p>aceeași ordine de idei, menționăm că, potrivit notei informative, instituțiile publice desemnate de Guvern în domeniul cercetării și inovării ar urma să fie desemnate cu competențe de testare a soiurilor, nu și de înregistrare în Catalog. Ca urmare a celor expuse <i>supra</i>, se va revizui modificarea art. 7 alin. (1) din Legea nr. 57/2006 în redacția propusă în proiect, ținând cont de modificarea care se propune la Legea nr. 39/2008. Totodată, menționăm că nu considerăm judicios ca o autoritate (instituția publică desemnată de Guvern) să înregistreze în Catalog soiurile de plante, iar altă autoritate (ANSA) să țină Catalogul și să elibereze extrase din acesta (obiecție valabilă și la art. 6 alin. (1) din Legea nr. 68/2013).</p> <p>În aceeași ordine de idei, menționăm că ținând cont de faptul că la art. 7 alin. (1) din Legea nr. 57/2006, în redacția în vigoare, se face referință la o singură autoritate „Comisia de stat”, care are atât competența de testare, cât și de includere în Catalog, iar ulterior modificării, aceste atribuții ar urma să fie exercitate de entități diferite, „Comisia de stat”, precum și „alte instituții publice desemnate de Guvern”, va avea doar competența de testare, iar ANSA va avea doar competența de înregistrare și ținere a Catalogului, art. 7 alin. (1) ar urma să fie expus în redacție nouă, astfel încât atribuțiile entităților publice să fie indicate clar în lege (obiecție valabilă și la art. 6 alin. (1) din</p>	<p>(1) Testarea soiurilor de viță de vie și includerea lor în Catalogul soiurilor de plante se efectuează conform prevederilor Legii nr.68/2013 despre semințe.”</p> <p>- La Articolul III, pct.1 va avea următorul cuprins: „1. Articolul 6: Alineatul (1) va avea următorul cuprins: ,(1) Guvernul desemnează instituția publică (în continuare – instituția publică desemnată) care este responsabilă de testarea soiurilor de plante în cadrul centrelor sale de testare, al stațiunilor sale experimentale, al instituțiilor specializate și al laboratoarelor, conform metodologiilor și termenelor stabilite, în baza standardelor internaționale, în vederea aprecierii conformității lor cu condițiile de brevetabilitate, respectiv distinctivitate, uniformitate și stabilitate, de asemenea efectuează testarea</p>	

1	2	3	4	5	6	7
	<p>înregistrarea acestor soiuri în Catalogul soiurilor de plante (în continuare – <i>Catalogul soiurilor</i>) și/sau în cazul acordării brevetului pentru acestea.</p> <p>(2) Comisia de Stat, ca organ de expertiză, la solicitare, în baza rezultatelor expertizei tehnice, întocmește un raport de examinare tehnică pe care îl transmite Agenției de Stat pentru Proprietate Intelectuală și care servește drept temelie de acordare a brevetului pentru soi de plantă. Acordarea brevetului de către Agenția nominalizată, în conformitate cu prevederile <u>Legii nr.39-XVI din 29 februarie 2008</u> privind protecția</p>			<p>Legea nr. 68/2013). De asemenea, recomandăm revizuirea art. I din proiect, prin completarea acestuia cu propunerea de excludere a cuvintelor „și includerea lor în Catalogul soiurilor de plante” din art. 7 alin. (1) din Legea nr. 57/2006 și completarea acestui articol cu un alineat nou (1¹), care va prevedea competența de emitere a deciziei de admitere a soiului în Catalog și ținerea acestuia de către ANSA (recomandare valabilă și pentru art. 5 alin. (5) din Legea nr. 39/2008).</p>	<p>soiurilor în vederea aprecierii valorii lor culturale și de utilizare. Catalogul soiurilor de plante (în continuare și Catalogul soiurilor), care cuprinde soiurile admise pentru producere și comercializare în Republica Moldova, este ținut de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, aceasta fiind responsabilă și de emiterea deciziei de admitere a soiului în catalogul respectiv.”</p>	

1	2	3	4	5	6	7
	soiurilor de plante, asigură protecția juridică a soiului pe teritoriul Republicii Moldova.					
6.			Guvernul	<p>La art. II (Legea nr. 39/2008): Potrivit notei informative, scopul proiectului constă în delimitarea atribuțiilor de testare care au un caracter eminentamente științific de cele administrative legate de emiterea deciziei de admitere a soiului în Catalog și, implicit, ținerea acestui Catalog. În prezent, atribuțiile menționate sunt exercitate de Comisia de stat, care are statut de instituție publică. În conformitate cu art. 32 alin. (1) din Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, pentru realizarea unor funcții de administrare, sociale, culturale, de învățământ și a altor funcții de interes public, de care este responsabil ministerul sau altă autoritate administrativă centrală, cu excepția celor de reglementare normativ-juridică, supraveghere și control de stat, precum și a altor funcții care implică exercitarea prerogativelor de putere publică, în sfera de competență a acestora pot fi constituite instituții publice. Potrivit autorului, Comisia de stat nu poate exercita prerogativa de putere publică, prin urmare Comisia de stat nu poate avea competența de a emite decizii de</p>	Se ia act de informație	

1	2	3	4	5	6	7
				<p>admitere a soiului în Catalog, astfel se propune delegarea competențelor de emitere a deciziei de admitere a soiului în Catalog către ANSA, care deține personal cu competențe în domeniul semincer și, în același timp, delegarea activităților de testare a soiurilor de plante, care constituie o activitate științifică, către o instituție publică din domeniul cercetării și inovării.</p> <p>Totodată, Guvernul reține argumente care acordă competența Comisiei de stat de a realiza politica în domeniul protecției soiurilor.</p> <p>În conformitate cu art. 5 din Legea nr. 39/2008, politica statului privind utilizarea soiurilor noi în procesul de producere este realizată de Comisia de stat. Potrivit art. 7 din Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018, autoritate publică se consideră orice structură organizatorică sau organ instituită/instituit prin lege sau printr-un alt act normativ, care acționează în regim de putere publică în scopul realizării unui interes public. Din prevederile legale enunțate rezultă că Comisia de stat a fost instituită prin lege anume pentru realizarea interesului public, stabilit de lege, de a decide admiterea/excluderea soiurilor în/din Catalog în urma testării. De asemenea, nu este clar raționamentul activității în continuare a acestei Comisii de stat, în condițiile în care îi va fi retrasă și competența de ținere a Catalogului, iar testarea soiurilor de plante va</p>		

1	2	3	4	5	6	7
				<p>putea fi efectuată de orice instituție publică din domeniul cercetării și inovării instituită de Guvern.</p> <p>În altă ordine de idei, menționăm că, în cazul excluderii competenței Comisiei de stat de a emite decizii de admitere a soiurilor în Catalog, măsuri similare urmează să fie realizate și față de alte instituții publice.</p>		
7.		<p>LEGE cu privire la modificarea unor acte normative (Legea 39/2008 privind protecția soiurilor de plante, Legea viei și vinului 57/2006, Legea 68/2013 despre semințe și Legea 71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural)</p>	<p>Guvernul</p>	<p>1. Potrivit art. 42 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, denumirea actului normativ reprezintă numirea generică a actului în funcție de categoria acestuia, de autoritatea emitentă și de obiectul reglementării exprimat sintetic. Denumirea actului normativ trebuie să fie laconică și să exprime cu claritate obiectul reglementării. Totodată, denumirea actului normativ nu poate să fie identică cu cea a altui act normativ în vigoare, cu excepția cazului în care proiectul noului act normativ prevede abrogarea actului normativ precedent cu aceeași denumire. Pornind de la cele menționate, expunem necesitatea revizuirii denumirii proiectului, în sensul în care aceasta să includă în mod sintetic obiectul actului, va conține o paranteză, în care se va indica laconic obiectul reglementării proiectului sau obiectivul acestuia.</p> <p>2. Conform normelor de tehnică legislativă, dacă se modifică mai multe acte normative, modificările se expun, de regulă, în ordinea cronologică a datei adoptării/aprobării actelor normative modificate. Astfel, actele</p>	<p>Se acceptă parțial Textul dintre paranteze se exclude.</p>	

1	2	3	4	5	6	7
				<p>normative sunt expuse în ordine cronologică doar în cuprinsul legii, dar nu și în denumirea proiectului, prin urmare, propunem înlăturarea acestei omisiuni.</p> <p>3. Totodată, în denumirea proiectului la referința la legi, numărul legii va fi precedat de textul „nr.”.</p>		
8.			<p>Guvernul</p>	<p>4. La articolul II:</p> <p>1) pct. 1:</p> <p>a) textul „Articolul 5” va fi precedat de prepoziția „La” (obiectiv, valabilă și la pct. 5-9, 13, 15; art. III pct. 1);</p> <p>b) potrivit normelor de tehnică legislativă, în cazul în care modificarea presupune o substituție, utilizăm termenul „enuț”, dacă structura reprezintă o propoziție sau o frază. Prin urmare, la alineatul întâi, la referința la enuțul care se propune a fi exclus, se va utiliza termenul „enuțul” și nu „textul”;</p> <p>c) la alineatele al doilea și al treilea, la referința la „AGEPI” și „ANSA” se va utiliza termenul „acronimul” și nu „cuvântul”. La referința la „instituația publică desemnată de Guvern (în continuare – <i>instituația publică desemnată</i>)” se va utiliza termenul „textul” or, termenul „textul” se utilizează dacă structura e formată dintr-un cuvânt/cuvinte și cel puțin un semn grafic;</p> <p>Ținând cont de faptul că alin. (3), (4) și (5) de la art. 46 sunt indicate în ordine succesivă, prevederea prin care se propune modificarea cuprinsului la elementele structurale enunțate</p>	<p>Se va ține cont la redactarea proiectului de lege</p>	

1	2	3	4	5	6	7
				<p>se va indica la un singur alineat, făcându-se referință la numărul acestora.</p> <p>3) pct. 6, modificarea care se propune la alin. (3) și (4) de la art. 47 se va indica într-un singur alineat (obiecție similară și la pct. 7 la modificarea art. 48 alin. (1) și (2); pct. 8 la modificarea art. 56 alin. (1) și (2));</p> <p>4) pct. 8, intenția de modificare a art. 56 alin. (2) din Legea nr. 39/2008, cuvintele „Comisia de stat” sunt indicate la forme gramaticale distincte, prin urmare, la pct. 8, alineatul al doilea va avea următorul cuprins: „alineatul (2), cuvintele „Comisia de stat”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „instituția publică desemnată”, la forma gramaticală corespunzătoare”;</p> <p>5) pct. 9 din proiect va avea următorul cuprins: „La articolul 63, alineatele (2) și (3) cuvintele „Comisia de stat”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „instituția publică desemnată ”, la forma gramaticală corespunzătoare”;</p> <p>6) pct. 12, la referința la „ANSA” se va utiliza termenul „acronimul” și nu „cuvântul” (obiecție valabilă și la pct. 13 alineatul al doilea și la pct. 14);</p>		
9.	<p>Articolul 46. Examinarea tehnică a soiului</p> <p>(2) Examinarea tehnică a soiului se</p>	<p>Articolul 46: alineatul (2) va avea următorul cuprins: „(2) Examinarea tehnică a soiului se efectuează de către</p>	<p>Guvernul</p>	<p>d) la alineatul (5) din Legea nr. 39/2008, textul „al instituțiilor specializate” urmează a fi revizuit, deoarece poate duce la interpretări eronate în privința dublării/suprapunerii competenței de testare a soiurilor de plante de către alte instituții publice, ceea ce este în</p>	<p>Nu se acceptă Redacția propusă prin proiectul de lege este similară cu prevederea actuală. Modificarea vizează doar trecerea</p>	

1	2	3	4	5	6	7
	<p>va efectua de către Comisia de stat și va include organizarea testelor de creștere realizate de către:</p> <p>a) Comisia de stat în cadrul centrelor sale de testare a soiurilor;</p> <p>b) altă autoritate desemnată în numele Comisiei de stat;</p> <p>c) solicitant, la cererea Comisiei de stat, în cazul speciilor pentru care Comisia de stat nu deține colecții de referință.</p> <p>(3) În cadrul examinării tehnice, Comisia de stat poate folosi rezultatele testărilor deja efectuate sau care sînt în curs de efectuare de către un organ competent</p>	<p>instituția publică desemnată și include organizarea testelor de creștere realizate de către:</p> <p>a) centrele de testare a soiurilor ale instituției publice desemnate;</p> <p>b) altă autoritate împuternicită din numele instituției publice desemnate;</p> <p>c) solicitant, la cererea instituției publice desemnate, în cazul speciilor pentru care aceasta nu deține colecții de referință.”</p>		<p>contradictoriu cu prevederile art. 4 pct. 1) lit. c) din Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate; 2) pct. 5, în redacția nouă a art. 46 alin. (2) din proiect, textul „b) altă autoritate împuternicită din numele instituției publice desemnate;” urmează a fi revizuit, deoarece poate duce la interpretări eronate în privința delegării competenței de testare a soiurilor de plante de către instituția publică desemnată de Guvern către o altă autoritate publică, fapt ce riscă să contravină prevederilor art. 4 pct. 1) lit. c) din Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate.</p>	<p>atribuției de testare de la Comisia de Stat către instituția publică care va fi desemnată de către Guvern.</p>	

1	2	3	4	5	6	7
	<p>dintr-un stat membru al UPOV, prezentate de către solicitant cu consimțământul și cu respectarea condițiilor impuse de organul competent respectiv, sau ale testărilor deja efectuate de către solicitant și poate să țină cont de rezultatele obținute.</p> <p>(4) Comisia de stat fixează data și locul de transmitere gratuită a semințelor sau a materialului săditor destinat examinării tehnice și a mostrelor de referință, precum și cantitatea necesară a acestora. În caz de neprezentare a materialelor necesare în termenul stabilit, cererea se consideră retrasă.</p>					

1	2	3	4	5	6	7
	<p>(5) Comisia de stat poate cere solicitantului toate materialele și documentele informative necesare.</p>					
10.	<p>Articolul 90. Obținerea dovezilor (1) În orice procedură derulată în cadrul AGEPI, al Comisiei de stat sau al instanței de judecată pot fi întreprinse următoarele măsuri de obținere a dovezilor: a) audierea părților; b) solicitarea informațiilor; c) prezentarea documentelor și a altor dovezi; d) audierea martorilor; e) expertiza; f) vizita pe loc;</p>	<p>15. Articolul 90: alineatul (1), cuvintele „al Comisiei de stat” se substituie cu cuvintele „ANSA”; alineatul (2), cuvintele „Comisia de stat” se substituie cu cuvintele „ANSA”: alineatul (3), cuvintele „a Comisiei de stat” se substituie cu cuvintele „ANSA”, iar cuvintele „Comisia de stat”, se substituie cu „ANSA”; alineatul (4), cuvintele „a Comisiei de stat” se</p>	<p>Guvernul</p>	<p>7) pct. 15, conform art. 41 din Legea nr. 39/2008 Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală efectuează examinarea formală, examinarea preliminară și examinarea de fond a cererii de brevet, iar Comisia de stat efectuează examinarea tehnică a cererii de brevet. Totodată, autorul propune, în art. 90 din Legea nr. 39/2008, substituirea cuvintelor „Comisia de stat” cu cuvintele „ANSA”, iar „instituția publică desemnată de Guvern” nu se regăsește. Respectiv, în procedura de examinare tehnică a cererii de brevet, care conform proiectului va fi exercitată de instituția publică desemnată de Guvern, aceasta din urmă nu va putea aplica prevederile art. 90, fapt ce poate crea anumite impedimente pentru noua instituție publică desemnată de Guvern. În această ordine de idei, se recomandă revizuirea modificării propuse.</p>	<p>Se acceptă Conform redacției propuse la pct.3 din sinteză.</p>	

1	2	3	4	5	6	7
	<p>g) declarații scrise sub jurământ.</p> <p>(2) În cazul în care AGEPI, Comisia de stat sau instanța de judecată vor considera necesar ca o parte la procedură, un martor sau un expert să depună mărturii orale:</p> <p>a) persoana respectivă va fi invitată să se prezinte în fața instanței;</p> <p>b) se va cere instanței de judecată sau altor autorități competente să obțină mărturia persoanei respective.</p> <p>(3) O parte la procedură, un martor sau un expert chemați în fața AGEPI, a Comisiei de stat sau în instanța de judecată pot cere autorizarea de a fi audiați de către autoritățile</p>	<p>substituie cu cuvintele „ANSA”.</p>				

1	2	3	4	5	6	7
	<p>competente. După recepționarea acestei cereri sau în caz de neprezentare, AGEPI, Comisia de stat sau instanța de judecată pot cere autorităților competente să obțină mărturiile persoanei în cauză.</p> <p>(4) Dacă o parte la procedură, un martor sau un expert depune mărturie în fața AGEPI, a Comisiei de stat sau a instanței de judecată, persoana respectivă poate cere autorităților competente să fie audiată în condiții adecvate.</p>					
11.	<p>Articolul 6. Testarea și înregistrarea soiurilor de plante</p> <p>(1) Testarea și înregistrarea soiurilor de plante se efectuează de către</p>	<p>Articolul 6: alineatul (1), textul „Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante (în continuare – Comisie de Stat)” se substituie „instituția</p>	<p>Guvernul</p>	<p>5. La art. III (Legea nr. 68/2013 despre semințe (în continuare – <i>Legea nr. 68/2013</i>)): 1) la pct. 1: Art. 6 alin. (1) din Legea nr. 68/2013 prevede că testarea și înregistrarea soiurilor de plante se efectuează de Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante. Respectiv,</p>	<p>Se acceptă Conform pct.5 din sinteză</p>	

1	2	3	4	5	6	7
	<p>Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante (în continuare – Comisie de Stat) conform metodologiilor și standardelor naționale și internaționale. Comisia de Stat testează valoarea culturală și de utilizare a soiurilor de plante autohtone și din străinătate și criteriile lor de distinctivitate, uniformitate și stabilitate în cazul în care se solicită înregistrarea acestor soiuri în Catalogul soiurilor de plante (în continuare – Catalogul soiurilor) și/sau în cazul acordării brevetului pentru acestea.</p> <p>(2) Comisia de Stat, ca organ de expertiză, la solicitare, în baza</p>	<p>publică desemnată de către Guvern (în continuare instituția publică desemnată)”, iar cuvintele „Comisia de stat” se substituie cu cuvintele „Instituția publică desemnată”; alineatul (2), cuvintele „Comisia de stat” se substituie cu cuvintele „Instituția publică desemnată”.</p>		<p>substituirea doar a textului „Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante (în continuare – <i>Comisia de Stat</i>)” cu textul „instituția publică desemnată de Guvern (în continuare – <i>instituția publică desemnată</i>)” va păstra în continuare ambele competențe: testarea și înregistrarea soiurilor de plante la instituția publică desemnată de Guvern. În această ordine de idei și a propunerilor prevăzute la pct. 1 (art. 5 alin. (5)) și pct. 12 (art. 66 alin. (4)) din proiect, recomandăm revizuirea pct. 1 în vederea excluderii textului „și înregistrarea”, or această competență urmează a fi preluată de ANSA.</p>		

1	2	3	4	5	6	7
	<p>rezultatelor expertizei tehnice, întocmește un raport de examinare tehnică pe care îl transmite Agenției de Stat pentru Proprietate Intelectuală și care servește drept temei de acordare a brevetului pentru soi de plantă. Acordarea brevetului de către Agenția nominalizată, în conformitate cu prevederile Legii nr.39-XVI din 29 februarie 2008 privind protecția soiurilor de plante, asigură protecția juridică a soiului pe teritoriul Republicii Moldova.</p>					

1	2	3	4	5	6	7
12.	<p>Articolul 13. Condițiile de înregistrare a agenților economici (1) Producerea și/sau prelucrarea, și/sau comercializarea semințelor se realizează de către agenții economici înregistrați de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor în Registru, cu condiția respectării următoarelor cerințe:</p> <p>1) pentru producerea semințelor:</p> <p>a) să dispună, cu drept de posesie și/sau de folosință, de terenuri agricole:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pentru culturile de câmp – cel puțin 300 ha; – pentru culturile legumicole, bostănoase și de cartof în sol deschis – cel puțin 30 ha, iar 	<p>3. La articolul 13, alin. (1), pct. 1 lit. a), prima liniuță cifra „300” se substituie cu cifra „10”, iar la liniuța a doua cifra „30” se substituie cu cifra „10”.</p>	<p>Guvernul</p>	<p>2) la pct. 3:</p> <p>Prin proiect se propune reducerea suprafeței terenurilor agricole necesare pentru producerea semințelor de la 300 ha la 10 ha pentru culturile de câmp și de la 30 ha la 10 ha pentru culturile legumicole, bostănoase și de cartof în sol deschis. Ținând cont de diferența foarte mare dintre suprafața care este indicată în redacția în vigoare și redacția care se propune în proiect, considerăm necesar completarea notei informative cu argumente suplimentare. Totodată, menționăm că, potrivit notei informative, în cazul culturilor de câmp se propune ca suprafața să fie de 30 ha și nu 10 ha. Prin urmare, se va preciza suprafața propusă spre modificare.</p>	<p>Suprafața va fi cea indicată conform proiectului de lege înaintat</p>	

1	2	3	4	5	6	7
	<p>pentru producerea formelor parentale în spații protejate – cel puțin 180 ml;</p>					
13.			<p>Guvernul</p>	<p>3) În scopul accelerării procesului de armonizare și al evitării unor intervenții legislative repetate în unul și același act legislativ, Guvernul propune completarea art. III din proiectul de lege cu următoarele prevederi:</p> <p>a) se va însera clauza de armonizare cu următorul cuprins: „Prezenta Lege transpune parțial (transpune art. 4) din Decizia Consiliului 2005/834/CE din 8 noiembrie 2005 privind echivalența controalelor selecțiilor conservative realizate în anumite țări terțe și de modificare a Deciziei 2003/17/CE, CELEX: 32005D0834, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L 312 din 29 noiembrie 2005, așa cum a fost modificată ultima dată prin Decizia (UE) 2021/537 a Parlamentului European și a Consiliului din 24 martie 2021”;</p> <p>b) se completează cu capitolul VI² cu următorul cuprins:</p> <p>„Capitolul VI² Echivalența controalelor selecțiilor conservative realizate pe teritoriul Republicii Moldova</p>	<p>Se acceptă Pentru concretizare, capitolul propus spre completare va fi „Capitolul VI¹”, iar articolul va fi ”Articolul 20¹”</p>	

1	2	3	4	5	6	7
				<p>Articolul 19¹. Echivalența inspecțiilor în câmp în țările terțe:</p> <p>(1) Inspecțiile în câmp la culturile producătoare de semințe efectuate în alte state, cu excepția semințelor din generații anterioare semințelor de bază, sunt considerate echivalente cu inspecțiile în câmp efectuate în conformitate cu actele normative naționale, cu condiția ca acestea:</p> <p>a) să fie efectuate în mod oficial de către autoritățile din alte state sau sub controlul oficial al acestor autorități;</p> <p>b) să îndeplinească condițiile pentru inspecțiile în câmp efectuate în alte state, stabilite de către legislația națională.</p> <p>(2) Statele ale cărei inspecții în câmp au fost considerate echivalente inspecțiilor în câmp din Uniunea Europeană se prezumă că respectă cerințele din actele normative naționale.”</p> <p>Propunerea dată va asigura recunoașterea drept echivalente și va institui prezumția de oferire a aceluiași garanții cu prevederile cadrului normativ național al inspecțiilor oficiale ale selecțiilor conservative la culturile producătoare de semințe efectuate în țări terțe, considerate, la rândul lor, echivalente de către Uniunea Europeană. Prin aceasta se va exclude necesitatea efectuării verificărilor suplimentare a sistemului de control al semințelor din țările importatoare, realizându-se economie de timp, resurse financiare și umane.</p>		

1	2	3	4	5	6	7
14.			<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p>Potrivit art. 96 alin. (1) din Constituție, „Guvernul asigură realizarea politicii interne și externe a statului și exercită conducerea generală a administrației publice.”. De asemenea, la art. 4 lit. n), art. 7 lit. e) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, în care sunt stabilite domeniile și împuternicirile Guvernului, se stabilește că în domeniul administrației publice și serviciilor publice Guvernul este împuternicit să <i>decidă asupra constituirii, reorganizării și dizolvării structurilor organizaționale din sfera de competență a ministerelor și altor autorități administrative subordonate Guvernului.</i> De asemenea, la art. 32 alin. (2) din Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, stabilește că <i>instituțiile publice din sfera de competență a ministerului sau a altei autorități administrative centrale se constituie, se reorganizează și se dizolvă de Guvern, la propunerea ministrului sau a conducătorului autorității administrative centrale, dacă normele speciale nu prevăd altfel.</i></p> <p>Astfel, din considerentele menționate apreciem drept necesară opinia Guvernului pe marginea proiectului.</p>	<p>Se ia act de informație Totodată comunicăm că prin avizul său Guvernul susține inițiativa legislativă.</p>	

1	2	3	4	5	6	7
15.			<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p>În contextul propunerii de desemnare a unei instituții publice de către Guvern pentru realizarea unor sarcini care, actualmente, sunt realizate de către Comisia de stat pentru Testarea Soiurilor de Plante nu este suficient de justificată în nota informativă. Or, datorită experienței și capacităților de care dispune Centrul de stat ar putea exercita sarcinile respective fără a fi necesară identificarea și desemnarea unei alte entități publice pentru efectuarea testărilor și alte activități conexe iar partea administrativă, ale sarcinilor, să fie executate de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.</p> <p>Excluderea Instituției Publice Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante din Anexa nr. 3² din HG nr. 695/2017 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare cu includerea în Anexa nr. 4 din HG nr. 14/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, care stabilește Lista instituțiilor publice în care Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor exercită calitatea de fondator.</p> <p>În modul respectiv de abordare, va fi posibilă utilizarea în continuarea a personalului, din cele 77 unități de personal stabilit potrivit pct. 2¹ din HG nr. 773/2007 cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice Comisia de Stat pentru</p>	<p>Se ia act de informație</p>	

1	2	3	4	5	6	7
				<p>Testarea Soiurilor de Plante, care va putea contribui cu experiența și cunoștințele acestora în domeniul respectiv.</p> <p>De menționat că, proiectul nu prevede careva criterii sau condiții care urmează să fie aplicate la identificarea și desemnarea instituției publice responsabile de aplicarea procedurilor de rigoare or, în cazul când se dorește utilizarea eficientă a resurselor financiare publice, ar putea fi viabilă opțiunea desemnării unei entități juridice private ce desfășoară activitate în domeniu și prestează asemenea servicii.</p> <p>În această ordine de idei se pretează și argumentarea autorului „[...] că instituțiile publice se constituie „pentru realizarea unor funcții de administrare, sociale, culturale, de învățământ și a altor funcții de interes public, de care este responsabil ministerul sau altă autoritate administrativă centrală, cu excepția celor de reglementare normativ-juridică, supraveghere și control de stat, precum și a altor funcții care implică exercitarea prerogativelor de putere publică”.</p> <p>Mai mult, potrivit Anexei la Legea nr. 668/1995 pentru aprobarea Listei unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămân în proprietatea statului, Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante deține în total o suprafață de 884,4 ha. Astfel, conform informației de pe pagina web oficială a Comisiei de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante (https://cstsp.md/ro/despre-</p>		

1	2	3	4	5	6	7
				<p>noi/centrele-de-testare.html) „[...] în aceste localități, amplasate în toate zonele pedoclimaterice a republicii au fost create 4 centre și 11 sectoare, ce formează rețeaua oficială de testare a soiurilor de plante: [...]”.</p> <p>Din considerentele enunțate urmează a fi revăzută propunerea de transfer a acestor competențe de la Comisia de stat către o altă instituție publică sau va fi necesară modificarea Legii nr. 668/1995.</p>		
16.			<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p>Potrivit pct. 6 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 14/2023, Agenția realizează funcțiile stabilite în următoarele domenii de activitate:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) sanitar-veterinar și zootehnie; 2) fitosanitar și protecția plantelor; 3) siguranța și calitatea alimentelor; 4) controlul fabricării și circulației alcoolului etilic, al produselor vitivinicole și al producției alcoolice; 5) protecția consumatorului în domeniul alimentar; 6) respectarea condițiilor de licențiere conform domeniului aferent. <p>Din cele relevate constatăm că în domeniul protecției soiurilor de plante entitatea publică respectivă nu este abilitată cu careva competențe atribuții.</p>	<p>Se ia act de informație</p>	

1	2	3	4	5	6	7
				<p>De remarcat că, la art. 3 din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, sunt stabilite activitățile desfășurate de funcționarii publici, care implică exercitarea prerogativelor de putere publică, acestea fiind:</p> <ul style="list-style-type: none"> „a) elaborarea și coordonarea elaborării documentelor de politici; b) elaborarea proiectelor de acte normative, precum și altor reglementări specifice autorității publice; c) punerea în executare a actelor legislative și normative; d) elaborarea actelor administrative privind aplicarea și executarea actelor legislative și normative, necesare pentru realizarea competenței autorității publice; e) controlul și auditul public intern și extern; f) gestionarea resurselor umane în serviciul public; g) planificarea, gestionarea și controlul resurselor financiare publice; h) administrarea fiscală; i) reprezentarea intereselor autorității publice, în care funcționarul public își desfășoară activitatea, în raporturile acesteia cu persoane fizice sau juridice de drept public sau privat, din țară și străinătate, inclusiv reprezentarea în justiție, în limita competențelor stabilite.”. 		

1	2	3	4	5	6	7
				<p>Raportând cele menționate la activitățile realizate de către Centrul de stat constatăm că acesta nu desfășoară activități ce implică exercitarea prerogativelor de putere publică deoarece activitățile de înregistrare și ținere unor registre/cataloge reprezintă activități administrative.</p>		
17.		<p>LEGE cu privire la modificarea unor acte normative (Legea 39/2008 privind protecția soiurilor de plante, Legea viei și vinului 57/2006, Legea 68/2013 despre semințe și Legea 71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural)</p>	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p>În denumirea proiectului urmează a fi revăzută mențiunea dintre paranteze prin prisma prevederilor art. 42 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative care stabilește „Dacă noul act normativ modifică sau abrogă mai mult de două acte normative ori părți ale acestora, denumirea acestuia trebuie să conțină o formulă generală referitoare la modificarea sau abrogarea unor acte normative. După caz, denumirea poate conține o paranteză în care se indică laconic obiectul reglementării proiectului. [...]”.</p> <p>Astfel, din cele relevate supra recomandăm menționarea între paranteze obiectul de reglementare formulat în mod laconic.</p>	<p>Se acceptă parțial Textul dintre paranteze se exclude (pct.7 din sinteză)</p>	
18.	<p>Articolul 7. Testarea și admiterea pentru cultivare a soiurilor de viță de vie</p>	<p>Articolul I. – La articolul 7 alineatul (1) din Legea viei și vinului nr. 57/2006 (republicată în</p>	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p>La Art. I., atragem atenția asupra identificării unei incoerențe cu privire la competența înregistrării soiurilor de plante deoarece, potrivit pct. 1 ultimul alineat și pct. 12 din proiect, se propune ca Agenția</p>	<p>Se acceptă Conform pct.5 din sinteză.</p>	

1	2	3	4	5	6	7
	<p>(1) Testarea soiurilor de viță de vie și includerea lor în Catalogul soiurilor de plante se efectuează de către Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante conform actului normativ aprobat de către Guvern.</p> <p>Articolul 6. Testarea și înregistrarea soiurilor de plante</p> <p>(1) Testarea și înregistrarea soiurilor de plante se efectuează de către Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante (în continuare – <i>Comisie de Stat</i>) conform metodologiilor și standardelor naționale și internaționale. Comisia de Stat testează valoarea culturală și de</p>	<p>Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 64-68, art. 193), cu modificările ulterioare, cuvintele „Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante conform actului normativ aprobat de către Guvern” se substituie cu cuvintele „instituția publică desemnată de către Guvern”.</p> <p>1. Articolul 6: alineatul (1), textul „Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante (în continuare – Comisie de Stat)” se substituie „instituția publică desemnată de către Guvern (în continuare instituția publică desemnată)”, iar cuvintele „Comisia de stat” se substituie cu cuvintele</p>		<p>Națională pentru Siguranța Alimentelor să țină Catalogul soiurilor de plante din care considerent ar urma ca această instituție să adopte decizia de înregistrare.</p> <p>Astfel, urmează a fi revăzut aspectul abordat prin prisma delimitărilor de competențe între entitățile publice (Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor și instituția publică desemnată de către Guvern) cu privire la testarea și/sau înregistrarea soiurilor de plante.</p> <p>Observația respectivă este valabilă și pentru art. III pct. 1 din proiect (în partea ce ține de modificarea alin. (1) din art. 6).</p>		

1	2	3	4	5	6	7
	<p>utilizare a soiurilor de plante autohtone și din străinătate și criteriile lor de distinctivitate, uniformitate și stabilitate în cazul în care se solicită înregistrarea acestor soiuri în Catalogul soiurilor de plante (în continuare – <i>Catalogul soiurilor</i>) și/sau în cazul acordării brevetului pentru acestea.</p> <p>(2) Comisia de Stat, ca organ de expertiză, la solicitare, în baza rezultatelor expertizei tehnice, întocmește un raport de examinare tehnică pe care îl transmite Agenției de Stat pentru Proprietate Intelectuală și care servește drept temelie de acordare a brevetului pentru soi de plantă. Acordarea</p>	<p>„Instituția publică desemnată”; alineatul (2), cuvintele „Comisia de stat” se substituie cu cuvintele „Instituția publică desemnată”.</p>				

1	2	3	4	5	6	7
	<p>brevetului de către Agenția nominalizată, în conformitate cu prevederile <u>Legii nr.39-XVI din 29 februarie 2008</u> privind protecția soiurilor de plante, asigură protecția juridică a soiului pe teritoriul Republicii Moldova.</p>					
19.			<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p>La Art. II., având în vedere că obiectul de reglementare este identic pentru majoritatea intervențiilor propuse recomandăm subsumarea punctelor 2, 3, 4, 5 (modificare formulată pentru alin. (4)-(5)), 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13 (modificare formulată pentru alin. (4)) într-un singur punct cu următorul conținut:</p> <p>„1. În cuprinsul legii, sintagma „Comisiei de stat”, la orice formă gramaticală, se substituie cu sintagma „instituției publice desemnate”, la forma gramaticală corespunzătoare, cu excepția art. 5, art. 46 alin. (2), art. 66 alin. (4), art. 67 alin. (5), art. 68 alin. (2), art. 90.”.</p>	<p>Se va ține cont la redactarea proiectului de lege.</p>	

1	2	3	4	5	6	7
				<p>Urmând aceiași abordare recomandăm și pentru cazurile de substituire cu Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor prin reglementarea într-un singur punct cu următorul conținut:</p> <p>„2. În cuprinsul art. 66 alin. (4), art. 67 alin. (5), art. 68 alin. (2), art. 90, sintagmele „al Comisiei de stat”, la orice formă gramaticală, se substituie cu sintagma „al Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor”, la forma gramaticală corespunzătoare.”.</p> <p>Urmare intervențiilor respective, punctele 1, 5 (modificare formulată pentru alin. (2)), 11 (privind substituirea cuvântului „președintelui” cu cuvântul „conducătorului”) vor fi expuse ulterior și respectiv renumerotate corespunzător.</p>		

Alexandr TRUBCA,
Președintele Comisiei